

Hoge Raad

Citation for published version (APA):

de Groot, G-R. (1993). Hoge Raad: 4 december 1992, rek.nr. 8159 (Mrs Martens, Roelvink, Korthals Altes, Neleman, Nieuwenhuis; A-G Mok; m.nt. GRdG) RvdW 1993, 2. *Nederlandse Jurisprudentie*, 1993, 993-999. [272].

Document status and date:

Published: 01/01/1993

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

tuut Ondernemingsrecht Groningen deel 9, p. 54, en Timmerman in zijn noot onder deze uitspraak TVVS 1993, p. 46.

Indien bij het niet uitvoeren van een gewenst beleid de bestuurder(s) wordt(en) ontslagen, kan dit ontslag onder omstandigheden en afhankelijk van het gewenste beleid, echter kennelijk onredelijk zijn in de zin van art. 7A:1639s BW. Van Schilfgaarde schreef al: de autonomie vraag lost zich voor een groot deel op in de vraag wat een passende (arbeidsrechtelijke) compensatie is ingeval van ontslag. Zie: Concernverhoudingen, concernfinanciering en mededingingsrecht (1984), p. 47.

Ma

Nr. 272

HOGE RAAD

4 december 1992, rek.nr. 8159

(Mrs. Martens, Roelvink, Korthals Altes, Neleman, Nieuwenhuis; A-G Mok; m.nt. GRdG)

RvdW 1993, 2

Nationaliteit; terugwerkende kracht erkenning; voorbehoud in naturalisatiebeschikking.

De tekst van art. 1 aanhef en sub a Wet op het Nederlanderschap en ingezetenschap 1892 en de geschiedenis van de totstandkoming van die wet geven geen steun aan de opvatting dat de erkenning ook in dier voege terugwerkt dat het kind geacht moet worden na zijn geboorte de staat van Nederlander weer te hebben verloren doordat zijn vader na die geboorte deze staat verloor.

(Wet op het Nederlanderschap en ingezetenschap 1892 art. 1 aanhef en sub a, 6)

Djamwantie Mohan, te Amersfoort, verzoekster tot cassatie, adv. mr. W.B. Teunis, tegen

De Staat der Nederlanden (Ministerie van Justitie), te 's-Gravenhage, verweerder in cassatie, niet verschenen.

Rechtbank:

2. De feiten

Blijkens overgelegde afschriften van akten van de burgerlijke stand van het district Nickerie, Suriname, is de hierboven sub 1 genoemde minderjarige Mahesh geboren op 15 sept. 1974 en de hierboven sub 2 genoemde minderjarige Sabitrie op 21 dec. 1975, beiden te Nickerie, Suriname en beiden als natuurlijke kinderen van verzoekster.

Verzoekster is op 2 okt. 1984 met Parwat in het huwelijk getreden en Parwat heeft de minderjarigen bij akte van 3 okt. 1984 (Sabitrie) en van 26 nov. 1984 (Mahesh) ten overstaan van een ambtenaar van de burgerlijke stand te Amersfoort erkend.

Parwat is geboren te Guyana op 24 juni 1944. Hij had de Nederlandse nationaliteit en verbleef op 25 nov. 1975 te Suriname, op welk moment hij de Surinaamse nationaliteit verkreeg op grond van de Toescheidingsovereenkomst met Suriname.

Bij besluit van de staatssecretaris van Justitie van 24 nov. 1981 werd het Nederlanderschap verleend aan de heer Parwat, met bepaling dat het Nederlanderschap werd onthouden aan zijn buiten het Koninkrijk verblijvende minderjarige kinderen.

3. Stellingen van verzoekster

Verzoekster stelt, dat tussen een erkenner en het kind rechtsbetrekkingen ontstaan vanaf het moment der erkenning en dat zelfs indien de erkenning terugwerkt tot de geboorte dit niet meebrengt dat het rechtsgevolg welke de nationaliteitswet aan de erkenning verbindt niet intreedt door het gemaakt voorbehoud in de naturalisatiebeschikking.

4. Het standpunt van de Staat

Blijkens het schrijven van de staatssecretaris van Justitie d.d. 27 jan. 1992, zoals ook bij de mondelinge behandeling door de heer Zilverentant voornoemd nader is toegelicht, is de Staat van oordeel, dat de minderjarigen niet de Nederlandse nationaliteit bezitten.

De minderjarige sub 1 heeft door de terugwerkende kracht van de erkenning op 25 nov. 1975 Parwat gevolgd in het verkrijgen van de Surinaamse nationaliteit en de minderjarige sub 2 heeft — eveneens door die terugwerkende kracht — bij haar geboorte van Parwat de Surinaamse nationaliteit verkregen. Volgens de Staat hebben beide minderjarigen niet gedeeld in de naturalisatie van de vader door het daarbij gemaakte, hierboven onder 2 omschreven, voorbehoud.

5. Het standpunt van de officier van justitie

De officier van justitie heeft zich in zijn conclusie van 5 febr. 1992 aangesloten bij de inhoud van het voornoemde schrijven van de staatssecretaris van Justitie d.d. 27 jan. 1992. De officier van justitie is van oordeel dat op de in die brief genoemde gronden het verzoek moet worden afgewezen.

6. Beoordeling van het verzoek

6.1. Parwat heeft de bovengenoemde minderjarigen erkend op 3 okt. 1984 resp. op 26 nov. 1984. Op deze erkenning is derhalve van toepassing art. 1 sub a van de wet van 12 dec. 1892 op het Nederlanderschap en ingezetenschap, welk artikel luidt als volgt:

„Nederlanders door geboorte zijn:

a. het wettig, gewettigd of door den vader erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de vader den staat van Nederlander bezit;”

en welk artikel, blijkens de redactie ervan, aangeeft dat erkenning terugwerkt tot de geboorte.

6.2. Ten tijde van de geboorte van Mahesh, op 15 sept. 1974, bezat Parwat de Nederlandse nationaliteit.

Ingevolge het bepaalde in het hierboven genoemde art. 1 sub a moet Mahesh geacht worden bij zijn geboorte van Parwat de Nederlandse nationaliteit te hebben verkregen.

Vervolgens volgde hij Parwat op 25 nov. 1975 in de verkrijging van de Surinaamse nationaliteit, aangezien hij op dat tijdstip evenals Parwat (met zijn moeder) in Suriname verbleef.

6.3. Ten tijde van de geboorte van *Sabitrie*, op 12 dec. 1975, bezat Parwat de Surinaamse nationaliteit.

Volgens het bepaalde in het hierboven genoemde art. 1 sub a heeft *Sabitrie* door de terugwerkende kracht van de erkenning bij haar geboorte de Surinaamse nationaliteit verkregen.

6.4. Door verzoekster is niet gesteld en ook anderszins is niet gebleken dat Mahesh en *Sabitrie* op 24 nov. 1981 niet buiten het Koninkrijk verbleven en evenmin zijn door verzoekster andere feiten of omstandigheden aangevoerd op grond waarvan de hierboven sub 2 omschreven uitsluitingsclausule in de naturalisatiebeschikking niet op voornoemde minderjarigen van toepassing zou zijn.

Naar het oordeel van de rechtbank hebben de minderjarigen Mahesh en *Sabitrie*, op grond van die uitsluitingsclausule, niet gedeeld in de verkrijging van het Nederlandschap door Parwat op 24 nov. 1981, zodat het verzoek van *Djamwantie Mohan*, in haar hoedanigheid van moeder-voogdes over haar minderjarige kinderen Mahesh en *Sabitrie*, tot vaststelling van het Nederlandschap van deze minderjarigen moet worden afgewezen.

6.5. De rechtbank wil nog opmerken, dat indien Parwat voornoemde minderjarigen zou hebben erkend na 19 dec. 1984 – de datum van inwerkingtreding van de Rijkswet op het Nederlandschap van 1984 – de minderjarigen door de erkenning door Parwat wel de Nederlandse nationaliteit zouden hebben verkregen, omdat in dat geval art. 4 lid 1 van deze Rijkswet van toepassing zou zijn, welk artikel geen terugwerkende kracht kent en omdat Parwat op het moment van erkenning de Nederlandse nationaliteit bezat.

Op deze Rijkswet mag de rechtbank evenwel niet anticiperen. (enz.)

Cassatiemiddel:

Schending van het recht en/of verzuim van op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen omdat de rechtbank heeft overwogen en op grond daarvan heeft beschikt als in voormelde uitspraak omschreven, zulks ten onrechte om de navolgende redenen:

De rechtbank heeft onder 6.1 van de beschikking overwogen dat art. 1 sub a van de wet van 12 dec. 1892 op het Nederlandschap en ingezetenschap, luidende:

„Nederlanders door geboorte zijn:

a. het wettig, gewettigd of door den vader erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de vader den staat van Nederlander

bezit;”;

blijkens de redactie ervan aangeeft dat erkenning terugwerkt tot de geboorte.

De rechtbank leest in het artikel meer dan daarin staat.

Naar burgerlijk recht werkt de erkenning vanaf het moment dat de rechtshandeling plaatsvindt.

Er dient geen twijfel te bestaan aan de feiten waaraan de wet nationaliteitsrechtelijke gevolgen verbindt.

Indien de wetgever op het stuk van het nationaliteitsrecht aan de erkenning terugwerkende kracht had willen toekennen, dan was zulks uitdrukkelijk uitgesproken.

De rechtszekerheid is dan ook niet gediend met de redactionele uitleg van het artikel, temeer daar het resultaat van de uitleg in strijd komt met de duidelijke tekst van art. 6 van de wet van 12 dec. 1892 op het Nederlandschap en ingezetenschap, welk artikel luidt:

„Het wettig of gewettigd kind van een als Nederlander genaturaliseerde vader, vóór diens naturalisatie geboren, gelijk mede het door zijn als Nederlander genaturaliseerde vader erkend natuurlijk kind, vóór diens naturalisatie geboren, wordt als mede-genaturaliseerd beschouwd, tenzij daaromtrent in de naturalisatiewet of de naturalisatiebeschikking een voorbehoud is gemaakt. Met het intreden van de meerderjarigheid in de zin der Nederlandse wet verliest het de staat van Nederlander, mits het binnen het jaar daarna aan de bij artikel 12a bedoelde autoriteit zijn wil te kennen geeft om in de naturalisatie niet langer te zijn begrepen, tenzij het daardoor staatloos wordt.”

De tekst van de wet is duidelijk en niet voor tweërlei uitleg vatbaar. Indien de tekst duidelijk is kan niet door interpretatie tot een daarmee strijdig resultaat worden gekomen.

Door aan te nemen dat de erkenning op het gebied van het nationaliteitsrecht terugwerkende kracht heeft zonder dat daarvoor gronden bestaan, fingeert de rechtbank dat het in de naturalisatiebeschikking d.d. 24 nov. 1981 gemaakte voorbehoud ook van toepassing is op de kinderen Mahesh en *Sabitrie*, hoewel de erkenning van deze kinderen heeft plaatsgevonden na de naturalisatie van Parwat en pas sinds de erkenning rechtsbetrekkingen ontstonden tussen Parwat en de kinderen.

Hoe gekunsteld de redenering van de rechtbank is blijkt uit de consequenties welke zij in de r.o. 6.2 en 6.3 verbindt aan haar standpunt.

In deze rechtsoverwegingen leidt de opvatting van de rechtbank tot haar conclusie dat de terugwerkende kracht met zich meebrengt dat de kinderen op tijdstippen in het verleden de Surinaamse nationaliteit van Parwat verkregen op tijdstippen dat hij die bezat.

De rechtbank ziet echter over het hoofd dat de consequentie van verkrijging van de Surinaamse nationaliteit nimmer een uitvloeiisel kan zijn van een nationale Nederlandse wetsbe-

paling. (enz.)

Conclusie A-G mr. Mok:

1. Mahesh (♂) is geboren op 15 sept. 1974 (in het toenmalige Rijkdeel Suriname), Sabitrie (♀) op 12 dec. 1975 (in de Republiek Suriname), beiden als natuurlijk kind van verzoekster. Tegenwoordig zal ik hen hierna aanduiden als: de belanghebbenden.

Mahesh is thans meerderjarig, maar hij was dat op het moment van indiening van het (op 21 mei 1992 bij de Hoge Raad ingekomen) cassatierekest nog niet. Er kan daarom van worden uitgegaan dat dit verzoekschrift door de raadsman van de moeder/wettelijk vertegenwoordigster rechtsgeldig namens beide belanghebbenden is ingediend, terwijl geen schorsing op de voet van art. 256 Rv, jo. art. 255 sub 3°, is gevraagd¹ (zodat in het midden kan blijven of schorsing in de stand waarin deze procedure zich bevond mogelijk zou zijn geweest).

Uit de vaststaande feiten kan worden afgeleid dat Mahesh op 25 nov. 1975, bij de soevereiniteitsoverdracht aan Suriname, de Surinaamse nationaliteit heeft verworven en dat Sabitrie die bij haar geboorte heeft gekregen².

2. Op 2 okt. 1984 is verzoekster in het huwelijk getreden met de heer Parwat, die de beide minderjarigen de volgende dag ten overstaan van een ambtenaar van de burgerlijke stand te Amersfoort heeft erkend.

Parwat had op 25 nov. 1975 de Surinaamse nationaliteit verkregen. Op 24 nov. 1982 is hem bij besluit van de staatssecretaris van Justitie³ het Nederlanderschap verleend, met de bepaling dat het Nederlanderschap werd onthouden aan zijn buiten het Koninkrijk verblijvende minderjarige kinderen.

3. In de stukken is nergens met zoveel woorden vermeld wanneer de belanghebbenden naar Nederland zijn gekomen. In de in noot 1 vermelde brief is het Ministerie van Justitie er ten aanzien van Mahesh van uitgegaan dat hij op het moment van de naturalisatie van Parwat (nog) niet in Nederland verbleef.

De bestreden beschikking steelt uitdrukkelijk (r.o. 6.4, aanvang) op de veronderstelling dat beide belanghebbenden ten tijde van de naturalisatie van Parwat buiten het Koninkrijk verbleven. Die veronderstelling is niet bestreden.

4. Verzoekster heeft zich gewend tot de Rechtbank in Den Haag met het verzoek vast te stellen dat beide belanghebbenden de Nederlandse nationaliteit bezitten.

De rechtbank heeft dit verzoek, overeenkomstig de conclusie van de officier van justitie, bij beschikking van 25 maart 1992 op hierna te noemen gronden afgewezen.

Tegen die beschikking heeft verzoekster tijdig beroep in cassatie doen instellen, welk beroep steunt op één middel.

5. De rechtbank heeft overwogen dat op de erkenning art. 1 sub a van de wet van 12 dec. 1892 op het Nederlanderschap en het ingezetenschap van toepassing is.

Hierbij merk ik op dat de genoemde wet is ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Rijkswet op het Nederlanderschap op 1 jan. 1985. Die wet bevat in art. 4 lid 1 een andere regeling ten aanzien van de verkrijging van het Nederlanderschap door erkenning.

De rechtbank heeft geoordeeld dat die nieuwe regeling geen terugwerkende kracht bezit. Het middel bestrijdt dat oordeel (m.i. terecht⁴) niet.

6. In de bestreden beschikking (r.o. 6.1) heeft de rechtbank overwogen dat erkenning volgens art. 1 sub a van de oude wet terugwerkt tot de geboorte.

Het middel keert zich daartegen met een rechtsklacht, berustend op een tekstuele uitleg van de betrokken (voormalige) wetsbepaling.

7. Het terugwerken van erkenning (of wetting) tot de geboorte van de erkende (of gewettigde) persoon volgens de oude Wet op het Nederlanderschap wordt algemeen aangenomen⁵, maar is naar mijn mening voor de onderhavige zaak niet beslissend om de redenen die de rechtbank in de r.o. 6.2 en 6.3 aangeeft.

Waar het op aankomt is art. 6 van die wet, volgens welk (o.m.) het erkend natuurlijk kind van een tot Nederlander genaturaliseerde vader, vóór diens naturalisatie geboren, als medegenaturaliseerd wordt beschouwd, tenzij in de naturalisatiebeschikking (of -wet) een voorbehoud is gemaakt.

Zoals bleek is in het besluit tot naturalisatie van Parwat zulk een voorbehoud gemaakt en is dit, op basis van de in § 3 genoemde veronderstelling, op de belanghebbenden van toepassing.

Op grond daarvan heeft de rechtbank (r.o.

1. Vgl. HR 8 jan. 1982, NJ 1982, 136, met gegevens in de conclusie OM (mr. Ten Kate). Van de bedoelde regeling wordt aangenomen dat zij ook voor verzoekschriftprocedures geldt; vgl. Van Rossem/Cleveringa, 1972, deel I, aant. 1 op art. 254 en Wesseling-van Gent, Hoofddijnen van de contentieuze procedure, 1986, p. 54.

2. Vgl. de namens de staatssecretaris van Justitie op 27 jan. 1992 aan de officier van justitie in Den Haag gezonden brief, die zich bij de gedestrukken bevindt.

3. Produktie bij inleidend verzoekschrift.

4. Zie de overgangsbepalingen in hoofdstuk 9 van de Rijkswet op het Nederlanderschap.

5. MvT bij het ontwerp-Rijkswet op het Nederlanderschap, kamerst. (II, 1981), 16 947 (R 1181), nr. 3, p. 9; G.R. de Groot/M. Tratnik, Nationaliteitsrecht, 1986 (Studiepoets privaatrecht 41), p. 46; M.J.C. Koens in Pitlo/V.d. Burgt/Rood-de Boer, Het Personen- en Familierecht, 1989, p. 12; C.J. Brinkman, Het Nederlandse nationaliteitsrecht in de praktijk, 1985, p. 47; J.E. Geuzinge, WPNR (5769) 1986, p. 63 r.k. bovenaan.

6.4, tweede alinea) met juistheid en in cassatie onbestreden beslist dat de belanghebbenden niet hebben gedeeld in de verkrijging van het Nederlandschap door Parwat.

8. Uit het bovenstaande volgt dat het middel reeds wegens gebrek aan belang vruchteloos is voorgesteld, zodat de conclusie strekt tot verworping van het beroep.

Hoge Raad:

1. *Het geding in feitelijke instantie*

Met een op 25 nov. 1991 ter griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage ingekomen verzoekschrift heeft verzoekster tot cassatie – verder te noemen Mohan – in haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordigster van haar zoon Mahesh, geboren op 15 sept. 1974, en van haar dochter Sabitrie, geboren op 12 dec. 1975, zich gewend tot die rechtbank met het verzoek vast te stellen dat genoemde kinderen van Nederlandse nationaliteit zijn.

Nadat verweerder in cassatie (de Staat) tegen het verzoek verweer had gevoerd en de officier van justitie tot afwijzing van het verzoek had geconcludeerd, heeft de rechtbank bij beschikking van 25 maart 1992 het verzoek afgewezen. (...)

3. *Beoordeling van het middel*

3.1. Op grond van de beschikking van de rechtbank en de stukken van het geding moeten de volgende feiten als vaststaand worden aangemerkt.

Mahesh en Sabitrie zijn als natuurlijke kinderen van Mohan geboren, Mahesh op 15 sept. 1974 in het toenmalige Rijksdeel Suriname en Sabitrie op 21 dec. 1975 in de Republiek Suriname.

Mohan en Mahesh woonden op 25 nov. 1975 in Suriname.

Mohan is op 2 okt. 1984 met Satijanand Parwat (hierna: Parwat) in het huwelijk getreden. Parwat is op 24 juni 1944 in Guyana geboren en bezat toen de Nederlandse nationaliteit. Op 25 nov. 1975 verkreeg Parwat de Surinaamse nationaliteit krachtens de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten tussen het Koninkrijk en Suriname.

Bij besluit van de staatssecretaris van Justitie van 24 nov. 1981 is aan Parwat het Nederlandschap verleend, met de bepaling dat het Nederlandschap werd onthouden aan „zijn buiten het Koninkrijk verblijvende minderjarige kinderen”.

Parwat heeft Sabitrie en Mahesh bij akten van 3 okt. 1984 respectievelijk 26 nov. 1984 ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand te Amersfoort erkend.

Mahesh en Sabitrie verbleven op 24 nov. 1981 buiten het Koninkrijk.

3.2. De rechtbank heeft vooreerst geoordeeld dat op de erkenning van Mahesh en Sabitrie van toepassing is art. 1 aanhef en onder a van de wet van 12 dec. 1892, Stb. 268, op het

Nederlandschap en het ingezetenschap. Dit onderdeel is in cassatie – terecht – niet bestreden.

De genoemde bepaling luidt:

„Art. 1 Nederlanders door geboorte zijn:

a. het wettig, gewettigd of door den vader erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de vader den staat van Nederlander bezit;”.

Vervolgens heeft de rechtbank geoordeeld (r.o. 6.1, slot) dat die bepaling „blijkens de reactie ervan, aangeeft dat erkenning terugwerkt tot de geboorte” en dat dit meebrengt:

a. dat Mahesh bij zijn geboorte geacht moet worden van Parwat de Nederlandse nationaliteit te hebben verkregen, maar op 25 nov. 1975 Parwat in de verkrijging van de Surinaamse nationaliteit te zijn gevolgd omdat hij toen evenals Parwat (met Mohan) in Suriname verbleef (r.o. 6.2);

b. dat Sabitrie bij haar geboorte de Surinaamse nationaliteit verkreeg omdat Parwat toen deze nationaliteit bezat (r.o. 6.3).

Tenslotte heeft de rechtbank geoordeeld (r.o. 6.4) dat Mahesh en Sabitrie op grond van de uitsluitingsclausule in de naturalisatiebeschikking „niet (hebben) gedeeld in de verkrijging van het Nederlandschap door Parwat op 24 nov. 1981”.

Aan een en ander verbond de rechtbank de gevolgtrekking dat het verzoek moet worden afgewezen.

3.3. Het middel strekt ten betoge dat de rechtbank ten onrechte aan de erkenning terugwerkende kracht heeft toegekend op de wijze als in haar beschikking aangegeven, en dat zij ten onrechte heeft aangenomen dat het in de naturalisatiebeschikking gemaakte voorbehoud ook van toepassing is op Mahesh en Sabitrie.

3.4. Blijkens voormelde wetsbepaling geldt een door de vader erkend natuurlijk kind, waarvan de vader tijdens de geboorte de staat van Nederlander bezit, als Nederlander „door geboorte”. In de memorie van antwoord is dien aangaande door de regering het volgende opgemerkt (Bijl. Hand. II 1891-1892, 130, nr. 5, p. 11): „Het afstammingsbeginsel zelf brengt mede, om het oogeblik, waarop de afstamming plaats heeft, als uitgangspunt ter bepaling der nationaliteit aan te nemen. Voor de erkenning kan de vader of moeder een willekeurig tijdstip kiezen. Op die wijze mag de nationaliteit niet bloot in handen van bijzondere personen gelegd worden. Door de erkenning ook staat wettelijk vast dat het kind den man die het erkent tot vader heeft; dus: die erkenning werkt terug tot op het tijdstip der geboorte en dienengevolge behoort het kind de plaats in te nemen, die het als kind van dien man op het tijdstip der geboorte zou gehad hebben”. Met deze opmerkingen motiveerde de regering waarom zij het niet eens was met een in het voorlopig verslag uitgesproken mening dat het beter zou zijn ten aanzien van de gewettigde en erkende kinderen het tijdstip der wettiging en der erkenning en

niet dat der geboorte beslissend te doen zijn. Uit de geciteerde passage blijkt dat aan de erkenning terugwerkende kracht werd toegedacht in deze zin dat het kind daardoor moet worden geacht bij zijn geboorte de staat van Nederlander te hebben verkregen.

De tekst van de bepaling en de geschiedenis van haar totstandkoming geven echter geen steun aan de door de rechtbank gehuldigde opvatting dat de erkenning ook in dier voege terugwerkt dat het kind geacht moet worden ná zijn geboorte de staat van Nederlander weer te hebben verloren doordat zijn vader na die geboorte deze staat verloor.

Het middel is derhalve gegrond voor zover het de rechtbank een onjuiste opvatting omtrent de terugwerkende kracht van de in voormelde bepaling bedoelde erkenning verwijt.

3.5. Volgens art. 6 van voormelde wet wordt het door zijn als Nederlander genaturaliseerde vader erkend natuurlijk kind, vóór diens naturalisatie geboren, als mede-genaturaliseerd beschouwd, tenzij daaromtrent in de naturalisatiebeschikking een voorbehoud is gemaakt. Het hiervoor onder 3.1 geciteerde voorbehoud in de naturalisatiebeschikking van 24 nov. 1981 heeft dan ook betrekking op kinderen van Parwat die door medenaturalisatie het Nederlanderschap zouden hebben verkregen indien het voorbehoud niet zou zijn gemaakt, doch niet op kinderen die uit anderen hoofde als Nederlander moeten worden aangemerkt. Voor zover de erkenning ingevolge art. 1 aanhef en onder a van de wet meebrengt dat voormelde kinderen van Parwat of één daarvan als Nederlander door geboorte moeten worden beschouwd, kan het bedoelde voorbehoud daaraan derhalve geen afbreuk doen.

In het middel ligt de klacht besloten dat de rechtbank van een andere opvatting omtrent de reikwijdte van het voorbehoud is uitgegaan dan blijkens het vorenoverwogene moet worden aanvaard. Ook in zoverre is het middel dus gegrond.

3.6. Uit het voorgaande volgt dat de rechtbank het verzoek op onjuiste gronden heeft afgewezen voor zover het betrekking heeft op Mahesh. Mahesh is vóór de naturalisatie van Parwat geboren en Parwat had tijdens de geboorte de staat van Nederlander; het bij de naturalisatie gemaakte voorbehoud doet geen afbreuk aan het rechtsgevolg dat art. 1 aanhef en onder a van voormelde wet verbindt aan de — naar niet is betwist: rechtsgeldige — erkenning van Mahesh door Parwat. De ten processe vaststaande feiten laten geen andere gevolgtrekking toe dan dat Mahesh door de erkenning de Nederlandse nationaliteit heeft verkregen. Nu door de Staat niet is aangevoerd dat zich ná de erkenning feiten hebben voorgedaan als gevolg waarvan Mahesh de Nederlandse nationaliteit weer zou hebben verloren, had de rechtbank het verzoek ten aanzien van Mahesh moeten toewijzen. De bestreden beschikking dient dan ook te worden vernietigd voor zover zij Mahesh be-

treft. De Hoge Raad zal het verzoek te zijnen aanzien alsnog toewijzen.

3.7. Wat Sabitrie betreft, kan het middel bij gebreke van belang niet tot cassatie leiden. Nu Parwat tijdens de geboorte van Sabitrie niet meer de staat van Nederlander bezat, heeft zij immers niet krachtens voormelde bepaling de Nederlandse nationaliteit verkregen, terwijl het bij de naturalisatie van Parwat gemaakte voorbehoud meebrengt dat zij niet is medegenaturaliseerd. De rechtbank heeft dan ook terecht het verzoek ten aanzien van Sabitrie afgewezen.

4. Beslissing

De Hoge Raad:

vernietigt de beschikking van de Rechtbank te 's-Gravenhage van 25 maart 1992 voor zover zij betrekking heeft op Mahesh, de op 15 sept. 1974 in het toenmalige Rijksdeel Suriname geboren zoon van Djamwantie Mohan, die bij akte van 26 nov. 1984, opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van Amersfoort, is erkend door Satijanand Parwat; stelt vast dat Mahesh voornoemd Nederlander is; verwerpt het beroep voor het overige.

Noot:

1. Tot 1 jan. 1985 verwierf een niet-Nederlands kind door erkenning het Nederlanderschap, indien de erkenner Nederlander was ten tijde van de geboorte van het kind. Deze verwerving van het Nederlanderschap had terugwerkende kracht tot het moment van de geboorte (art. 1 sub a Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap). Per 1 jan. 1985 veranderde de regeling van de verwerving van het Nederlanderschap door erkenning: een kind verwerft thans het Nederlanderschap, indien de erkenner op het moment van de erkenning de Nederlandse nationaliteit bezit. In casu was de erkenner tot 25 nov. 1975 Nederlander. Vanaf die datum tot zijn hernaturalisatie tot Nederlander op 24 nov. 1981 was hij Surinamer. Bij zijn naturalisatie werd bepaald, dat het Nederlanderschap werd onthouden aan zijn niet in het Koninkrijk verblijvende minderjarige kinderen.

Na zijn naturalisatie maar net voor 1 jan. 1985 erkende de genaturaliseerde de op 15 sept. 1974, respectievelijk 12 dec. 1975 geboren kinderen van de vrouw met wie hij op 2 okt. 1984 in het huwelijk was getreden. Ook de vrouw was een ex-Nederlandse, die inmiddels de Surinaamse nationaliteit bezat. Het zou mij niet verbazen, indien het huwelijk ultimo 1984 was gesloten om de kersverse echtgenote de gelegenheid te geven nog net via een optieverklaring ex art. 8a Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap het Nederlanderschap te verkrijgen. Door de erkenning van de uit zijn echtgenote geboren kinderen verwierven deze uiteraard de status van wettige kinderen van dit echtpaar. Hadden deze kinderen echter nu ook de Nederlandse nationaliteit verworven? Indien

de erkenningen hadden plaatsgevonden na 1 jan. 1985, dan hadden beide kinderen zonder enige twijfel het Nederlanderschap ex art. 4 lid 1 Rijkswet op het Nederlanderschap verworven. Het voeren van een procedure ex art. 17 Rijkswet op het Nederlanderschap zou dan onnodig zijn geweest. Nu de erkenningen echter nog voor nieuwjaarsdag 1985 hadden plaatsgevonden, was het antwoord op de vraag, of deze thans wettige kinderen van een Nederlander (en diens vermoedelijk eveneens Nederlandse echtgenote) ook Nederlander waren, veel moeilijker.

2. Daar de erkenningen voor 1985 hadden plaatsgevonden, moest de oude regeling van de Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap worden toegepast. Consequentie daarvan was, dat in elk geval het jongste erkende kind niet de Nederlandse nationaliteit door erkenning had verworven. Het kind was enkele weken na de onafhankelijkheid van Suriname geboren en de erkenner was derhalve op dat ogenblik geen Nederlander meer, doch Surinamer. Dit jongste kind ving dus achter het net. Ervan uitgaande, dat de moeder echter nog in 1984 door een optieverklaring ex art. 8a Nederlandse was geworden, was dit jongste kind echter op 1 jan. 1985 het niet-Nederlandse kind van een Nederlandse moeder. Als dusdanig had dit kind ex art. 27 lid 2 Rijkswet op het Nederlanderschap een optierecht op de Nederlandse nationaliteit, dat namens het kind moest worden uitgeoefend voor 1 jan. 1988 (zie in dit verband ook HR 13 jan. 1989, NJ 1990, 266). Als namens het kind in die periode is geïnformeerd naar de mogelijkheid om Nederlands te worden of het kind in die periode is bijgeschreven in een Nederlands paspoort van een der ouders, is het kind derhalve m.i. door optieverklaring Nederlander geworden (zie mijn annotatie onder HR 28 sept. 1990, NJ 1991, 293).

3. De situatie met betrekking tot het oudste erkende kind is nog ingewikkelder. De erkenner was ten tijde van de geboorte immers ontegenzeggelijk Nederlander, maar verloor die hoedanigheid ruim een jaar na de geboorte van het kind door de werking van de Toescheidingsovereenkomst Nederland-Suriname. Door de erkenning verwierf dit kind met toepassing van de oude Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap dus met terugwerkende kracht het Nederlanderschap, maar had dit kind deze nationaliteit dan niet eveneens met terugwerkende kracht weer verloren? Dat was in casu de kernvraag. Indien het in 1974 direct als wettig kind was geboren, had het immers zijn Nederlanderschap op 25 nov. 1975 ex art. 6 lid 1 Toescheidingsovereenkomst door het volgen van de vader in diens verkrijging van de Surinaamse nationaliteit onherroepelijk verloren. Waarom zou zulks dan anders zijn, nu het de rechtspositie van wettig kind pas na de onafhankelijkheid van Suriname met terugwerkende kracht heeft verkregen? Daar staat echter weer tegenover, dat het kind wel weer Nederlander zou zijn, als

het luttele vijf weken later dan in casu was erkend.

De Hoge Raad heeft nu gekozen voor een oplossing, die het kind een rechtspositie geeft, die materieel overeenkomt met die van een voor 1985 geboren kind, dat na 1985 is erkend. Het is echter de vraag, of dit in alle opzichten een gelukkige keuze is. Door het kind het nationaliteitsrechtelijk verleden van de erkenner na de geboorte van het kind niet te laten volgen, voorzover het de nationaliteitsrechtelijke positie van de vader zou hebben gevolgd indien er vanaf de geboorte familierechtelijke betrekkingen tussen vader en kind waren geweest, zijn eigenaardige casus denkbaar. In het onderhavige geval had de erkenner intussen weer de Nederlandse nationaliteit verworven. In zoverre lijkt het resultaat elegant: de erkenner was ten tijde van de geboorte van het kind Nederlander en was dit ook weer ten tijde van de erkenning. De door de Hoge Raad gevolgde weg bewerkstelligt echter, dat het kind ook Nederlander zou blijken te zijn, indien de erkenner op het ogenblik van de erkenning geen Nederlander zou zijn. Met andere woorden: blijkens deze beslissing van de Hoge Raad zijn alle tussen 25 nov. 1975 en 1 jan. 1985 door Surinaamse ex-Nederlanders erkende kinderen, die voor 25 nov. 1975 waren geboren, Nederlanders, voorzover die hoedanigheid niet na de erkenning weer op de een of andere wijze is verloren.

4. Het is ten eerste de vraag, of de Surinaamse regering dit standpunt deelt. Bij lezing van de Surinaamse nationaliteitswet komen daarover bij mij twijfels op. Het ligt immers voor de hand, dat de Surinaamse autoriteiten zullen aannemen, dat de voor 25 nov. 1975 geboren Surinaamse ex-Nederlandse kinderen van een Surinaamse ex-Nederlandse vrouw, die door een Surinaamse ex-Nederlander worden erkend (tenminste ook) de Surinaamse nationaliteit bezitten. Via welke redeneringen kunnen Surinaamse autoriteiten die conclusie echter bereiken? Voor sommige van deze kinderen kan zulks slechts gebeuren door in het kader van de terugwerkende kracht van de erkenning ook de Toescheidingsovereenkomst toe te passen. Art. 3 sub a van de Surinaamse nationaliteitswet stelt namelijk: „Surinamer door geboorte is: a. het wettig, gewettigd of door de vader erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de vader de Surinaamse nationaliteit bezit; ...”. Voor een voor 25 nov. 1975 geboren kind kan deze bepaling niet bewerkstelligen, dat het kind de Surinaamse nationaliteit bezit; de vader kon immers ten tijde van de geboorte van het kind niet de Surinaamse nationaliteit bezitten, omdat die nationaliteit destijds nog niet bestond. Voorzover een dergelijk kind voor de erkenning de Surinaamse nationaliteit ontleende aan de moeder, zouden Surinaamse autoriteiten wellicht kunnen stellen, dat die aan de moeder ontleende Surinaamse nationaliteit niet door de erkenning door een Surinaamse man werd verloren, daar het kind niet door een vreemdeling

werd erkend. Gekunsteld is een dergelijke redenering echter wel. Bovendien brengt een dergelijke redenering geen soelaas, indien de moeder niet de Surinaamse nationaliteit bezit. Voorzover het erkende kind in Suriname is geboren en daar steeds woonachtig was, biedt art. 2 sub b van de Surinaamse nationaliteitswet nog soelaas: Surinamer is ook een ieder die in Suriname geboren is en op het tijdstip van de onafhankelijkheid aldaar woonplaats of werkelijk verblijf had. Het komt me echter voor, dat de Surinaamse autoriteiten echter waarschijnlijk veel eenvoudiger zullen redeneren: indien een voor 25 nov. 1975 geboren kind door een Surinaamse ex-Nederlander wordt erkend, werd dit kind — achteraf bekeken — op het moment van zijn geboorte Nederlander daar zijn vader toen Nederlander werd; toen zijn vader op 25 nov. 1975 aan Suriname werd toegescheiden, werd ook het kind Surinamer ex art. 6 lid 1 Toescheidingsovereenkomst. Naar aanleiding van de boven afgedrukte beslissing van de Hoge Raad kunnen we derhalve concluderen, dat de Nederlandse en de Surinaamse opvattingen over de toepasselijkheid van de Toescheidingsovereenkomst in geval van erkenning van voor 25 nov. 1975 geboren kinderen vermoedelijk uiteen lopen. Overleg tussen de Nederlandse en Surinaamse regering zoals voorzien in art. 12 Toescheidingsovereenkomst is derhalve wenselijk.

5. Tot slot wil ik nog twee schoolmeesterachtige opmerkingen maken. Bij lezing van de beslissing van de Rechtbank te 's-Gravenhage valt op, dat als datum van inwerkingtreding van de Rijkswet op het Nederlanderschap 19 dec. 1984 wordt vermeld. Dit is onjuist: de Rijkswet op het Nederlanderschap is op 1 jan. 1985 in werking getreden. Ernstiger is dat in die beslissing ook wordt gesteld, dat het jongste kind de Surinaamse nationaliteit zou hebben verworven krachtens art. 1 sub a Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. Dat is een ernstige misslag. Op grond van de Nederlandse wetgeving kan geen enkele vreemde nationaliteit worden verworven! De Surinaamse nationaliteit werd door het desbetreffende kind verworven op grond van het met art. 1 sub a Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap overeenkomende art. 3 sub a van de Surinaamse nationaliteitswet

GRdG

Nr. 273

HOGE RAAD

27 november 1992, nr. 14777

(Mrs. Snijders, Roelvink, Davids, Neleman, Nieuwenhuis; A-G Koopmans; m.nt. PAS)
RvdW 1992, 268

Arbeidsovereenkomstenrecht. Uitleg rechtsverhouding. Arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd na uitzendovereenkomst. Voortgezette overeenkomst in de zin van art. 7A:1639f BW.

Ook feiten en omstandigheden die zich voordoen na afloop van een periode (in casu de uitzendperiode) waarin partijen tot elkaar hebben gestaan in een betrekking waarvan het rechtskarakter betwist is, kunnen licht werpen op hetgeen zich in die periode heeft afgespeeld en aldus van belang zijn voor de bepaling van de aard van de betrekking.

Onvoldoende inzichtelijk oordeel rechtbank dat tijdens de uitzendperiode tussen inlener en werkneemster een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd heeft bestaan.

(BW art. 7A:1639f)

Autodivisie Volvo Car B.V., te Born, eisces tot cassatie, adv. mr. E. Grabandt,

tegen

Gijsberta Johanna Antonia Braam, te Heerlen, verweerster in cassatie, niet verschenen.

Rechtbank:

De rechtbank neemt, als zijnde erkend of onvoldoende betwist, als vaststaande feiten het navolgende aan.

Braam is op basis van een uitzendovereenkomst door uitzendbureau Start van 7 april 1986 tot 6 okt. 1986 als medewerkster lakstraat aan Volvo ter beschikking gesteld.

Deze functie behoorde tot een experiment, waarbij vrouwen tewerk werden gesteld in de lakstraat van Volvo.

Op 2 okt. 1986 is Braam een arbeidsovereenkomst voor de duur van één jaar aangeboden, krachtens welke zij als lakstraatmedewerkster in dienst van Volvo kon treden.

Braam is op dit aanbod ingegaan, en aldus is er tussen haar en Volvo een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, ingaande 6 okt. 1986 en lopende tot 6 okt. 1987, tot stand gekomen.

Krachtens deze overeenkomst voor bepaalde tijd verrichtte Braam werkzaamheden die niet verschilden van die welke zij in de voorafgaande uitzendperiode verrichtte.

Volvo beschouwt de arbeidsovereenkomst per de expiratiedatum 6 okt. 1987 als beëindigd.

Braam heeft zich na deze datum beschikbaar gehouden voor het verrichten van de overeenkomsten arbeid.

1. Braam stelt primair, dat de arbeidsovereenkomst voor de duur van een jaar een voortzetting is van de arbeidsverhouding die tussen haar en Volvo ten tijde van de terbeschikkingstelling door Start bestond. Op de voet van art. 1639f lid 3 BW meent zij dat Volvo om het jaarcontract te kunnen beëindigen had moeten opzeggen. Dit is niet geschied, zodat de arbeidsovereenkomst stilzwijgend is verlengd.

Subsidiair stelt zij:

— dat er sprake is van toepassing van art. 1639f lid 4 BW, het opvolgen van kortdurende dienstverbanden binnen een periode van 31 dagen wordt beschouwd als de voortzetting van een dienstverband voor bepaalde tijd als bedoeld in het voorgaande lid van dat artikel,